

INTERVIEW HAARLEM105

Ik zit in de Doopsgezinde kerk met dominee Herman Heijn en het is hier ontzettend echoënd en ik kan me voorstellen dat u dat op zondagochtend niet zo vaak heeft meegemaakt?

Nee, meestal zitten hier minimaal zo'n 30 tot tegen de 100 mensen en dan is er niet zo'n echo. Dit is voor mij natuurlijk heel raar om op zondagochtend met jou en verder niemand hier in de kerk te zitten.

Mist u de mensen?

Ontzettend ja, want wij zijn ook wel een vrij hechte gemeenschap. Je leeft enorm met elkaar mee; dat moet nu allemaal via telefoon, een brief en dat soort dingen. Het geheim van mens zijn is elkaar ontmoeten, in de ogen kijken en ook eens een hand geven.

Doet dat wat met de Godsbeleving als je elkaar niet in de ogen kan kijken?

Ja, dat denk ik wel, want één van de belangrijkste dingen in het nadenken over God is dat het God eigenlijk om de ontmoeting gaat en je ontmoet elkaar, zoals dat dan deftig heet, van aangezicht tot aangezicht, dus in de ogen kijken. Dat vind ik ook altijd als je live met elkaar praat, dat je aan de gezichtsuitdrukking heel veel kunt aflezen. Dat zijn allemaal van dat soort dingen die we missen. In de kerkdiensten zing je ook met elkaar; dan ga je eigenlijk je ademhaling op elkaar afstemmen. Dat mis ik ook enorm.

Heeft u niet in deze tijd een mooie psalm gegalmd in uw eentje?

Ja, dat is raar, dat doe je dus niet in je eentje. Een enkeling onder de douche misschien, maar het bijzondere van een kerkdienst is dat het live is en dat je met elkaar zingt, met elkaar bidt en met elkaar nadenkt. Maar, het zijn allemaal elementen van het elkaar ontmoeten en in aanwezigheid van de Heilige Geest of van God, dus het is ook een ontmoeting met een extra dimensie er in.

Het is natuurlijk ook een heftige tijd; merkt u dat aan uw mensen?

Ja, het is een heel heftige tijd en ik merk dat zeker aan de mensen. Ik had afgelopen week een uitvaart en daar was maar één van de kinderen bij. De andere kinderen zitten in het buitenland en kunnen niet over komen. De weduwe zit in een verpleeghuis met Corona op de gang. Dat zijn zulke trieste en onwerkelijke situaties; dat grijpt mij enorm aan.

Wat kunt u dan doen? Wat kunt u deze mensen meegeven?

Dat is een vraag die bij mij ook op kwam; hoe doe ik dit nu? Toen kwam ik op het idee om een brief te schrijven aan de familieleden die er niet bij konden zijn, waarin ik het een en ander vertelde over degene die overleden was, maar ook de situatie waarin we ons op dat moment bevonden. Dat is een heel oude traditie in het Christendom; apostel Paulus schreef al brieven. Dus, ik dacht, ik schrijf een brief en maak afschriften voor elk familielid en die geef ik aan die ene zoon mee, zodat hij ze kan verspreiden onder de andere familieleden. Ik heb op het graf behalve een paar gebeden en een mooie psalm gelezen ook die brief voorgelezen.

Ik begreep dat u niet een normaal Onze Vader heeft gebeden?

Nee, ik sluit altijd af met het Onze Vader; dat is het gebed dat generaties samenbindt en werelden samenbindt. Alle Christenen bidden het Onze Vader en in het Onze Vader bidden we 'verlos ons van de boze'. Dit keer heb ik gebeden 'verlos ons van Corona'.

Ik kan me voorstellen dat u ook boos bent op God in deze tijd; waar is God hier?

Dat laatste is een heel belangrijke vraag. Hoe moeten we nu over God denken in deze crisis? En ik heb daar natuurlijk over nagedacht; dat is eigenlijk mijn vak om daar over na te denken. Ik zou twee richtingen daar in zoeken. De ene is dat God aanwezig is in de mensen die besmet zijn met Corona; de lijdende mens. We hebben net weer The Passion gehad, waar het gaat over de lijdende Christus. God is in de lijdende mens in cognito aanwezig. Maar, het interessante is dat God ook een barmhartige kant kent. Een kant, zoals in het verhaal van de barmhartige Samaritaan, die een slachtoffer helpt. Dat is wat we nu eigenlijk volop zien in ziekenhuizen, in verpleeghuizen, in het onderwijs; dat mensen barmhartigheid tonen naar anderen. Wat ik nu denk, als je nadenkt over de vraag 'Waar is God?', dat tussen het slachtoffer en degene die barmhartigheid toont, de hulpverlener, soms een ontmoeting is die een gebeurtenis wordt. Op dat moment manifesteert God zich.

Ik denk dat het mooi is om die barmhartige God, de compassie, mee te nemen op de zondag.